

Drangedal kommune
Gudbrandsvei 7
3750 DRANGEDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Vedtak om utslippstillatelse for Prestestranda renseanlegg og tilhørende avløpsnett i Drangedal kommune

I medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.mars 1981 (forurensningsloven) § 11 gir Fylkesmannen i Vestfold og Telemark utslippstillatelse for Prestestranda renseanlegg og tilhørende avløpsnett.

Vilkårene for utslippstillatelsen følger vedlagt.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tidligere tillatelser.

Om vedtaket

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark gir Drangedal kommune tillatelse til utslipp fra Prestestranda renseanlegg og tilhørende avløpsnett i Prestestranda tettbebyggelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, samt forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 14. *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser § 14-4.*

Vi vil understreke at all forurensning fra avløpsanleggene isolert sett er uønsket. Renseanlegget plikter å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Dette gjelder også utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for i denne tillatelsen.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling. Endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter kommunen å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter er gjeldende for avløpsanlegg.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Offentlig kunngjøring og høring (forhåndsvarsel)

Prestestranda renseanlegg vil på grunn av økte tilførsler til renseanlegget kunne bidra til økt tilførsel av næringsstoffer og organisk materiale til resipienten Øvre Toke. Søknaden er sendt til sakens parter og andre berørte, samt lagt ut til offentlig høring på Fylkesmannens nettsider jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 01.04.2019.

Det har kun kommet inn høringssvar fra Vestfold og Telemark Fylkeskommune, som ikke hadde merknader til ny tillatelse.

Fylkesmannens kommentarer og vurdering

Bakgrunn

Prestestranda renseanlegg ble etablert i 2003 som et mekanisk – kjemisk anlegg. I 2019 ble anlegget oppgradert med biologisk rensetrinn og anlegget var ferdig i 2020. Anlegget har utslipp til Toke.

Anlegget har tidligere hatt mindre enn 2000 pe tilknyttet, og vært omfattet av forurensningsforskriften kapittel 13 med kommunene forurensningsmyndighet.

Kommunen er i ferd med å utarbeide tillatelse til påslipp av prosessavløpsvann fra Holte Gård til det kommunale ledningsnett og Prestestranda renseanlegg. Avløpsvannet omfatter vann fra klekking, oppdrett og slaktning av and, kylling og gås. Produksjonen i 2019 utgjorde ca. 400 000 kg fjørfeslakt. Det stilles krav om vannmengdeproporsjonale målinger av prosessavløpsvannet som skal slippes på det kommunale ledningsnett.

Økt tilknytning ved utvidelse av ledningsnett, avanning av slam fra Bostrak, Hennseid og Neslandsvats renseanlegg og påslipp av avløp fra fjærfeproduksjon ved Holte Gård slakteri medfører en samlet tilførsel på over 2000 pe. Anlegget omfattes derfor av kapittel 14 i forurensningsforskriften. Kapasiteten ved Prestestranda renseanlegg utvides til å kunne håndtere avløpsvann tilsvarende 4000 pe (BOF₅)

Om ledningsnett

Store deler av ledningsnett er fellesanlegg. Alder, materialsammensetning og utskiftingstakt på ledningsnett er uavklart. Kommunen jobber med å avklare status på ledningsnett blant annet ved hjelp av kamerakjøring. I tillegg jobber kommunen med risikovurdering av alle kumgrupper. Dette arbeidet vil danne grunnlag for å utarbeide detaljert tiltaksplan for både vann og avløp, separering og utskifting.

Bukta pumpestasjon har overløp ved mye nedbør. Det er beregnet at pumpestasjonen går i overløp 0,6 % av årets timer. Overløp herfra går i utslippsledningen fra det gamle renseanlegget ut på ca. 25 m dyp ca. 200 m fra land.

Virkningsgraden på ledningsnett er beregnet å være >90 %.

Tilførselen av fremmedvann til norske avløpsanlegg er stor, i gjennomsnitt ca. 40 % av tilførte avløpsmengder. Dette anses samlet sett å utgjøre det største driftsproblemet ved anleggene.

Fremmedvannet forårsaker dårligere funksjon og økte utslipp både ved renseanlegg og avløpsnett (anslått til ca. 30-40 % av fosforutslippene). Denne tillatelsen setter derfor krav til avløpsnettets funksjon, drift og vedlikehold.

Betydningen av avløpsnettets langsiktige tilstand og funksjon har de senere år fått økt oppmerksomhet hos sentrale myndigheter. Tilpasning til forventet, framtidig økt nedbørintensitet som følge av klimaendringer har fått mer oppmerksomhet. Det er en kjensgjerning at utslippene fra norske avløpsnett generelt er dårlig dokumentert og til dels store. Fornyelsestakten er lavere enn forfallet, og den har vist avtakende tendens.

Fylkesmannen har i denne tillatelsen lagt betydelig vekt på en klimatilpasset risikovurdering som grunnlag for å identifisere forebyggende tiltak på avløpsnett og for å redusere fremmedvann inn på avløpssystemet tilknyttet Prestestranda renseanlegg jf. vilkår 2.2. og 2.3.2. Forventede klimaendringer innebærer betydelig økt nedbørintensitet og avrenning mot siste halvdel av dette århundret. Det må kartlegges og analyseres hvilke konsekvenser og mulige driftsproblemer dette kan ha for avløpsanleggene. Uten tiltak forventes problemer knyttet til innlekking av fremmedvann å bli forsterket. Tillatelsen fokuserer derfor på denne problematikken og setter krav til gjennomføring av risikovurderinger, tallfesting av funksjonsmål og planlegging av tiltak for å redusere fremmedvannmengden. Utarbeidelse av en forpliktende tilstands- og tiltaksplan med funksjonsmål for avløpsnett er et viktig fundament i dette.

Tiltaksplanen må også sette mål for avløpsnettets virkningsgrad, dvs. andel tilført spillvann (forurensningsmengde) som når fram til renseanlegget, jf. vilkår 2.3.4. Virkningsgraden må dokumenteres, basert på vurdering og summering av ulike kilder til utslipp, lekkasjer og tap.

Tillatelsen setter enkelte overordnede, kvalitative funksjonskrav. Disse er langsiktige, og vil ikke nødvendigvis oppnås på kort sikt. Vi mener det er formålstjenlig at kommunen selv tallfester detaljerte funksjonsmål for ledningsnett, og velger hensiktsmessige tiltak for å nå de langsiktige, overordnede målene, ut fra nåværende status og utfordringenes omfang.

Kommunen må dokumentere at tiltakene er tilstrekkelige for å sikre tilfredsstillende funksjon og tilstand på anleggene på sikt, og kommunen må jevnlig vurdere og evaluere disse gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser.

Rensekrav og krav til prøvetaking

Overgangen til å omfattes av kapittel 14 i forurensningsforskriften medfører endrede rensekrav. For utslipp til følsomt område gjelder kravene i forurensningsforskriftens § 14-6. Det innebærer at avløpet skal gjennomgå fosforfjerning og rensing av organisk stoff (BOF₅ og KOF_{Cr}). Kravet for renseseffekt for fosfor baseres på årsmiddel og kravet for organisk stoff gjelder renseseffekt og/eller utslippskonsentrasjon for både BOF₅ og KOF_{Cr} for enkeltprøver.

Krav til prøvetaking og analyse er omfattet av forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-13 samt forurensningsforskriften kapittel 11, vedlegg 2. Prøvetaking og analyse skal være akkreditert

Lukt og støy

Det er satt generelle krav til at lukt fra avløpsanleggene ikke skal medføre ulemper for omgivelsene, jf. vilkår 3.

Det er satt standardkrav for støybelastning overfor bebyggelse og omgivelser.

Krav til overvåking etter vannforskriften

Overvåking skal gjennomføres i overensstemmelse med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking, jf. § 18 og vedlegg V punkt 1.3 i vannforskriften. Overvåkingsprogrammet skal følge de anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederne «Overvåking av miljøtilstand i vann» (02:2009) og «Klassifisering av miljøtilstand i vann» (02:2018).

Kommunen skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise og eventuelle andre påvirkere utarbeide et overvåkingsprogram for de resipienter som berøres av avløpsvann. Programmet skal forelegges forurensningsmyndigheten for eventuelle merknader innen 01.07.2021.

Overvåkingen skal igangsettes slik at overvåkingsrapport kan sendes Fylkesmannen innen 01.03.2023. Overvåkingen skal videre gjennomføres i hovedsak med et intervall på tre år.

Dersom tilsvarende overvåking også utføres av andre, plikter kommunen å bidra til å gjennomføre en samordnet eller felles overvåking. Krav om samordning følger også av internkontrollforskriften § 6.

Naturmangfoldloven og vannforskriften

Resipienten for utslippet fra renseanlegget er Øvre Toke (vannforekomstID 017-1237-L). Øvre Toke er en stor, kalkfattig og humøs innsjø med et areal på 5 432 km². Vannforekomsten er utpekt som sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) som følge av dammer, barrierer og sluser for vannkraftproduksjon. I vann-nett er den oppgitt å ha godt økologisk potensial og god kjemisk tilstand. Vannforekomsten ble sist undersøkt i 2018.

Det er ikke registrert viktige naturtyper i resipienten.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Tillatelsen gjelder eksisterende avløpsanlegg, og hvor nåværende utslipp av avløpsvann er et resultat av de vanlige prinsipper som er hjemlet i forurensningsloven og forurensningsforskriften. Fylkesmannen legger vekt på at det skal gjennomføres grundige miljørisikovurderinger for å forebygge utslipp. Dette er også i tråd med naturmangfoldloven der det skal utføres miljøundersøkelser som dokumenterer eventuelle skadevirkninger av tiltak på det biologiske mangfoldet.

Fylkesmannen mener at naturmangfoldlovens § 11 (kostnader ved miljøforringelse) og § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) er avklart gjennom de vilkårene som er fastsatt i tillatelsen.

Fylkesmannen forutsetter at gjennomføring av planlagte tiltak, herunder også oppfølging av de vilkår som følger denne tillatelsen, vil bidra til å redusere påvirkninger på naturmangfoldet i bekker, elver og kystvann.

Fylkesmannen mener at kunnskapsgrunnlaget og vurdering av samlet belastning på økosystemet oppfylles gjennom dette arbeidet, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. «Føre-var-prinsippet» som følger av naturmangfoldloven § 9 får derfor ikke anvendelse i denne saken.

Vannforskriften §§ 4 og 5 stiller krav om at overflatevann skal ha eller sikte mot god økologisk og kjemisk tilstand eller potensial. Den aktuelle resipienten er del av vannområdet Kragerøvassdraget.

Med de vilkår som følger av denne tillatelsen, mener Fylkesmannen at utslippet fra Prestestranda renseanlegg og tilhørende avløpsnett ikke vil bidra til å redusere det økologiske potensialet eller den kjemiske tilstanden i vannforekomsten Øvre Toke.

Vedtak

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark vedtar utslippstillatelse for Prestestranda tettbebyggelse i Drangedal kommune. Tillatelsen omfatter utslipp av avløpsvann fra Prestestranda renseanlegg og tilhørende avløpsnett til tettbebyggelsen. Vilkårene for tillatelsen er vedlagt.

Vedtaket er hjemlet i av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.mars 1981 (forurensningsloven) § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, samt forurensningsforskriften kapittel 14 Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser § 14-4.

Tillatelsen gjelder fra dags dato og erstatter tidligere tillatelse.

Krav/tiltak i tillatelsen er opplistet i tabellen nedenfor med tilhørende frister:

Tiltak	Frist	Referanse
Utarbeidelse av ROS-analyse, inkludert oppfølgende tiltak	31.12.2021	2.2
Vurdere behov for rensing av overvann	31.12.2021	2.3.2
Utarbeide plan som viser hvordan overvann påvirker ledningsnett (inn- og utlekking) i ulike avrenningssituasjoner	31.12.2021	2.3.2
Utarbeide tiltaksplan mot tilførsler av overvann til avløpssystem	31.12.2021	2.3.2
Dokumentere forurensning fra overløp	31.12.2022	2.3.3
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utslipp fra overløp	31.12.2022	2.3.3
Samlet mengde utslipp via driftsoverløp skal være under 2 % over året for fosfor	31.12.2027	2.3.3
Sanere overløp som er i strid med tillatelsen	31.12.2023	2.3.3
Dokumentere hydraulisk balanse (virkningsgrad) ved modell eller annet	31.12.2022	2.3.4
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig	2.3.4
Gjennomføre overvåking	31.12.2022 + hvert 3. år	7
Etablere energistyringssystem	31.12.2023	8
Altinn-rapportering	1.3 – årlig	12.1
Utarbeide årsrapport avløpsanlegg	1.3 – årlig	12.2

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

KRAGERØVASSDRAGETS GRUNNEIERLAG	c/o Leif Kåre Grønstad Gjerdeveien 8	3766	SANNIDAL
Holte Gård Drangedal AS	Holtefjella 44	3750	DRANGEDAL
DRANGEDAL BÅTFORENING TOKE VEL	Postboks 56	3795	DRANGEDAL
Vannregionmyndighet for Vestfold og Telemark vannregion	Postboks 2844	3702	SKIEN
DRANGEDAL JEGER OG FISKEFORENING	Postboks 28	3795	DRANGEDAL